

D ů v o d y:

Odvolací soud právem uznal, že se v tomto případě jedná o zrušení nájemní smlouvy a odevzdání najatého předmětu z důvodu nedodržení smlouvy nájemcem podle § 1118 obč. zák. Správně odůvodnil, že pro takové spory platí lhůty uvedené v § 575, první odstavec, c. ř. s. To plyne z předpisu tohoto místa zákona a tímto pravidlem se řídí stálá soudní praxe. K rozhodnutím uvedeným v rozhodnutí odvolacího soudu budiž ještě poukázáno na rozhodnutí nejvyššího soudu čí. 5978, 6009 a 6140 sb. n. s. Ten názor sdílí i teorie (Hora, Československé civilní právo procesní, díl III., str. 174, 175). Poukaz stěžovatelů na to, že se § 574 c. ř. s. neodvolává na předpisy §§ 571, 572 a 575 c. ř. s., nemůže tento názor vyvrátiti, neboť předpis § 574 c. ř. s. týká se zrušení nájemních a pachtovních smluv bez výpovědi a přirozeně se neodvolává na předpisy o výpovědích a § 575 c. ř. s. zřetelně praví, že lhůty v něm ustanovené platí pro řízení »tímto oddílem upravené«, tedy i pro řízení zahájené žalobou podle § 574 c. ř. s. Tvrzení stížnosti, že nejvyšší soud se často zabýval spornou otázkou o lhůtách pro opravné prostředky proti rozsudkům podle §§ 1117, 1118 obč. zák., nic nedokazuje ve prospěch stěžovatelů, neboť poukazuje nanejvýš k tomu, že shora uvedené předpisy o lhůtách často nebyly v nižších stolicích správně pochopeny.

Čís. 7726.

Ve sporu o platnost posledního porřízení dlužno dědice poukázané na pořad práva, považovati za nerozlučné spolčníky ve sporu podle § 14 c. ř. s. Není proto přípustno, by, zahájen-li již spor jedním z nich, byl znovu zahájen druhým. Tomu by vadila překážka rozepře zahájené.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1928, R I 38/28.)

K pozůstalosti po Josefu B-ovi přihlásil se ze závěti František H., ze zákona pak se přihlásilo jedenáct dědiců. P o z ů s t a l o s t n í s o u d poukázal dědice ze zákona na pořad práva a určil jim k žalobě lhůtu do 13. července 1927. Ve lhůtě podalo pět zákonných dědiců u zemského soudu žalobu na Františka H-a o neplatnost závěti (značka spisová Ck VII 256/27). Další dědička ze zákona Květa V-ová podala dne 29. září 1927 u okresního soudu v R. (pozůstalostního soudu) na Františka H-a žalobu o neplatnost téže závěti (značka spisová C II 290/27). Proti této žalobě vznesl žalovaný námitku rozepře zahájené vzhledem ku sporu zahájenému před zemským soudem civilním pod značkou spisovou Ck VII 256/27, ježto prý veškeré dědice ze zákona ohledně dědictví po Josefu B-ovi, pokud podali na Františka H-a dědičkou žalobu na základě téhož právního a skutkového základu a s touž žalobní prosbou, jest považovati za jednu stranu (§ 232 c. ř. s.). S o u d p r v é s t o l i c e zamítl námitku zahájené rozepře. D ů v o d y: Hledě

k účelu sledovanému námitkou rozepře zahájené, zdálo by se v projednáváním případě, že tato námitka jest opodstatněnou. Účelem námitky té jest zameziti, by nebylo současně o tutéž věc vedeno u téhož neb u různých soudů sporů několik a tím přivoděna rozsouzení po případě protichůdná. Námitka předpokládá: 1. totožnost sporného předmětu a 2. totožnost stran. Totožnost předmětu sporného tkví v totožnosti právního důvodu a žalobního nároku. Totožnost stran tu jest, když tytéž osoby v druhém sporu vystupují jako procesní strany třebas v opačných úlohách. Totožnost osob jest tu arciť i tehdy, když na místě jedné strany vystupují před odevzdáním pozůstalosti její právní nástupci. (Ott II. str. 39, Hora II. str. 169, Neumann str. 550.) Nesporným přednesem stran jest zjištěno, že žaloba podaná u zemského soudu civilního pod Ck VII 256/27 a žaloba podaná Květou V-ovou u tohoto soudu pod C II 290/27 směřují proti témuž žalovanému Františku H-ovi a spočívají na témže právním i skutkovém základě a domáhají se téhož žalobního nároku. Potud by tedy námitka rozepře zahájené byla odůvodněna. Než v otázce totožnosti stran jest soud toho názoru, že v obou sporech vystupují jako žalobci strany různé. § 125 nesp. říz. sice praví, že, odporují-li si přihlášky dědické, buďtež všechny přijaty, ale soud, vyslechna strany, rozhodne, která z nich proti druhé má vystoupiti jako žalobce. Než pojem strany v nesporném řízení nekryje se s technickým pojmem strany civilního řádu soudního a stejně pro projednáváný případ nelze těžiti na prospěch námitky rozepře zahájené ze rčení § 550 obč. zák., že několik dědiců pokládá se vzhledem k jejich společnému dědickému právu za jedinou osobu. Ti, kdož vystoupili se žalobou proti Františku H-ovi, společnému a jedinému odpůrci, u zemského soudu civilního v Praze nepředstavují po zákonu ani smluvně representaci všech dědiců ze zákona nebo dokonce dědictví (§ 550 obč. zák.), nýbrž žalují toliko svým jménem a za sebe, sdruživše se jako společníci v rozepři ku společnému útoku (§ 11 c. ř. s.). Usilují o vynesení rozsudku, jehož účinek podle povahy sporného právního poměru vztahovati se bude nutně ke všem společníkům a může zníti co do všech společníků jenom jednotně. Společníci ti tvoří jednotnou stranu (§ 14 c. ř. s. Hora II. str. 2. Ott I. str. 168). Než společenství v rozepři nastává — nehledíc k výjimkám stanoveným výslovně zákonem — jen z vůle stran, t. j. osob jednajících. Ke společenství v rozepři nelze stranu nutiti a soud může leda ve sporech, v nichž jinak společenství v rozepři by bylo na místě, věc, by se zjednodušila a řízení se urychlilo, použití ustanovení § 187 c. ř. s. a několik sporů ku společnému projednání spojit. Není zákoného předpisu, který by nařizoval, že, je-li více dědiců odkázáno ve smyslu § 125 nesp. říz. vystoupiti proti jiným dědicům žalobou, musí tak učiniti žalobou společnou. § 77 j. n. snaží se do jisté míry soustřediti žaloby ohledně pozůstalosti u soudu jednoho, než stanově pouze místní příslušnost přikazuje žaloby o určení práva dědického ve smyslu §§ 125, 126 nesp. říz. podle hodnoty sporu (§§ 49, 50 j. n.) soudům okresním nebo sborovým, při čemž ocenění žalobcem jest jako při jiných žalobách určovacích pro soud i odpůrce závazným (§ 56, 60 j. n.).

Tím se také stalo, že několik dědiců ze zákona podalo tutéž žalobu (*iuris hereditarii petitio*) u zemského soudu civilního v Praze a jeden dědic, Květa V-ová u tohoto okresního soudu. Soud nemůže ji nutiti, by přistoupila jen jako intervenientka do sporu Ck VII 256/27, ale nemůže jí také odpíráti rozhodnutí o její žalobě, když i ona byla poukázána usnesením soudu pozůstalostního k žalobě proti Františku H-ovi. Bude třeba vhodným vedením sporu dosíci toho, co zákon míní docíliti přípustností námitky rozepře zahájené, by nebyly v obou sporech zahájených mezi různými stranami v téže vlastní věci vyneseny rozsudky protichůdné. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku zahájené rozepře a odmítl žalobu. **D ů v o d y:** Správně zdůrazňuje stěžovatel, že v tomto případě jde na straně žalující o nerozlučné společenství ve sporu podle § 14 c. ř. s. Podle tohoto ustanovení zákona jest tu toto společenství, když se účinek konečného nálezu podle povahy sporného poměru vztahuje na všechny společníky v rozepři, následkem čehož tito tvoří nezbytně jednotnou stranu ve sporu, byť i všichni nežalovali nebo nebyli všichni žalováni. Že také ve sporu o platnost posledního porřízení takového společenství tu jest, plyne i z povahy věci, neboť není myslitelné, by byla možná dvě různá konečná rozhodnutí. Byli-li zákonní dědicové proti dědicům ze závěti odkázáni na pořad práva, jest vítězným provedením sporu jedním z nich urovnána cesta pro posloupnost ze zákona na prospěch všech, kteří ani nežalovali (srov. též Ott II. str. 173 sub II. a str. 174 sub, dále Hora II. str. 22 k č. 2, pak komentář Neumannův III. vyd. k § 14 c. ř. s. str. 466 až 467 a též rozh. nejv. soudu čís. sb. 1656 a 3722 ze dne 9. května 1922). Jestliže tedy někteří ze zákonných dědiců se žalobkyní na pořad práva poukázaných podali již dříve u zdejšího soudu proti žalovanému, jak soudem prvé stolice bylo správně zjištěno, žalobu, spočívající na témže právním i skutkovém základu, již se domáhají téhož žalobního nároku jako žalobkyně, dlužno míti se zřetelem k tomu, co svrchu uvedeno, za to, že již doručením této žaloby (§ 232 c. ř. s.), jest považovati rozepři za zahájenou též ohledně žalobkyně, na niž se též účinek rozsudku v této rozepři vztahuje. Má-li žalobkyně právní zájem na tom, by v zahájené již rozepři zvítězili žalobci, jest jí volno zachovati se dle §§ 17 až 20 c. ř. s., nemůže však po zahájení a za trvání sporu pro týž nárok zahajovati též sama pro týž nárok nový spor (§ 233 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud vyložil v napadeném usnesení zcela správně, že a z jakých důvodů vznesená námitka rozepře zahájené jest opodstatněna. Stačí proto stěžovatelku odkázati na odůvodnění napadeného usnesení, jež vývody dovolacího rekursu nebylo vyvráceno, a k němuž se pouze ještě dodává, že opačný názor stěžovatelky přičil by se stěžejní zásadě materiálního práva *ne bis in idem* a že tedy již z toho důvodu nemůže obstáti.